

Høringsnotat til statsbudsjettet 2018

HLF er Norges største organisasjon for mennesker med funksjonsnedsettelse med 65 000 medlemmer. I 2020 vil en million nordmenn ha hørselshemming som påvirker hverdagen, som sosial isolasjon, frafall fra utdanning og arbeidsliv.

Programkategori 09.00 Adm. Kap. 601 Utredning. Forskning m.m Post 21 Spes. Driftsutgifter

Arbeids- og sosialdepartementet anskaffer forskning for å kunne gi et godt kunnskapsgrunnlag for politikktutvikling og praksis innen departementets forvaltningsområde. I 2020 vil det være en million nordmenn med hørselsutfordringer. I aldersgruppen 18-64 år har 400 000 et hørselstap, av disse trenger rundt 55 000 høreapparat¹. Hørselstap er den yrkessykdommen som hyppigst blir meldt inn til Arbeidstilsynet, og har i flere år stått for 60 prosent av alle rapporterte skader. Omlag 11 prosent av alle yrkesaktive sier de har nedsatt hørsel eller øresus, og en tredjedel mener jobben har skylda. En undersøkelse IPSOS, på oppdrag av HLF, gjorde blant næringslivsledere i 2015, viste at 1 av 6 yrkesaktive (16 %) oppgir at de sliter med å følge med i en samtale på arbeidsplassen på grunn av dårlig hørsel. Samme undersøkelse viser også at 1 av 8 arbeidsgivere kvier seg for å ansette hørselshemmede.

En dansk undersøkelse i regi av Socialforskningsinstituttet viser at nedsatt hørsel har en effekt i forhold til arbeidsmarkedstilknytningen. Sannsynligheten for arbeidsløshet, førtids- og uførepensjonering øker i takt med hørselstap. En person med hørselstap er også mer psykisk utmattet etter endt arbeidsdag enn andre. Undersøkelsen har beregnet at hørselsproblemer i aldersgruppen 50-64 år utgjør tap i arbeidsproduksjonen på cirka 2,7 milliarder² pr år. Dette gjenspeiles i en norsk undersøkelse³. Dette viser at hørselstap har klare samfunnsmessige omkostninger.

MERKNAD 1: For å hindre at personer med hørselshemming støtes ut av arbeidslivet ber Stortinget Regjeringen gjennomføre en kunnskapsinnsamling på hørsel i arbeidslivet, se på det samlede tilbudet og utarbeide en helhetlig oppfølgingsplan.

Programkategori 29.60, Kap 2661, post 73 og post 76 om hjelpemidler og bedring av funksjonsevnen
Statsbudsjettet redegjør for at det er en utfordring å sikre full dekning av tolkebrukernes behov for tolking og at behovet for tolketjenester innenfor undervisning, arbeid og annen samfunnsdeltakelse er økende.

MERKNAD 2: Det må ansettes flere skriveolker i faste stillinger ved NAV /Tolkesentralene.

Helhetlig og tverrfaglig rehabilitering til målgruppen døvblitte og sterkt tunghørte er viktig og avgjørende for aktiv samfunnsdeltakelse. Se argumentasjon under programkategori 09.00 Adm. Kap. 601 Utredning. Forskning m.m Post 21 Spes. driftsutgifter. Det er få rehabiliterings- og mestringstilbud for hørselshemmede. Tilpasningskursene er etterspurt og midler til å avholde flere kurs må prioriteres

MERKNAD 3: Rammene for tilpasningskurs økes og tilskuddssatsene høynes.

Programkategori 29.60, Kap 2661, post 78 Høreapparater

HLF er fornøyd med at det for 2018 er tatt høyde for en volumvekst på 6 prosent. Maksimal prisgrense må ikke være et hinder for at brukeren får det apparatet som vedkommende best kan nyttiggjøre seg.

MERKNAD 4: Høreapparater skal være gratis og sortimentet godt og mangfoldig.

Kap. 872, post 70. Tilskudd til funksjonshemmedes organisasjoner (overført fra BLD)

Tilskuddet går til drift, frivillig lokal aktivitet og likepersonsarbeid. Kontakt med likepersoner for å mestre sin funksjonshemming kan være avgjørende for aktiv samfunnsdeltakelse. For at frivilligheten og samhandlingen med det offentlige skal bli bedre må rammevilkårene justeres. Tilskuddsordningen er prisjustert, men med flere organisasjoner inn under ordningen går tilskuddet reelt sett ned.

MERKNAD 5: HLF ber komiteen øke tilskuddet med 20 millioner kroner.

¹ Rapport Hörapparat för vuxna – nytta och kostnader Tabell 10.4, SBU /Statens beredning för medicinsk och socialytvärdering.,

² Uhørt? Betydningen af nedsat hørelse for arbejdsmarkedstilknytning og arbejdsliv. København 2006, Socialforskningsinstituttet

³ SINTEF Helse i samarbeid med Folkehelseinstituttet, Hørselshemmede i arbeidslivet (2004)